

دی‌دگاه

شماره: ۴۰۶	
تاریخ: ۱۳۹۱/۰۷/۱۹	موضوع: افزایش کمی و کیفی تعاونی‌های مصرف در راستای اجرای ماده ۱۲۴ قانون برنامه پنجم توسعه
تهیه و تنظیم: زهرا آقاجانی	
توضیح اجمالی:	
<p>از آنجایی که یکی از بازیگران اصلی شبکه توزیع کالا در سطح خرده فروشی، تعاونی‌های مصرف به شمار می‌روند به طوری که می‌توان گفت که این تعاونی‌ها، نقش مهمی در تامین و توزیع کالاهای موردنیاز مردم برعهده دارند، توجه به افزایش کمی و کیفی آن ها ضروری به نظر می‌رسد. شایان ذکر است که این موضوع در ماده ۱۲۴ قانون برنامه پنجم توسعه توسط قانون گذار به درستی مورد توجه قرار گرفته است به طوری که این ماده موضوع ارتقا سهم تعاون به ۲۵ درصد در اقتصاد ملی تا پایان برنامه و با رویکرد ایجاد اشتغال، گسترش عدالت اجتماعی و توانمند سازی اقشار متوسط و کم درآمد جامعه را مورد توجه قرار داده است.</p> <p>در این ارتباط باید گفت که بر اساس نتایج نخستین طرح آمارگیری تخصصی سنجش بهره‌وری واحدهای صنفی و بازرگانی؛ بهره‌وری نیروی کار که از تقسیم ارزش ستانده به تعداد نفر ساعت کار شاغلان بدست می‌آید در کل فعالیت‌های صنفی و بازرگانی، حدود ۴۸/۶ هزار ریال به ازای هر نفر ساعت کار شاغلان بوده است، یعنی بطور متوسط به ازای هر یک نفر ساعت کار شاغلان طی سال ۱۳۸۸، حدود ۴۸/۶ هزار ریال کالا یا خدمت تولید شده است. در این ارتباط باید گفت که بیشترین بهره‌وری نیروی کار با حدود ۲۶۸/۸ هزار ریال به شرکت‌های صادرات و واردات و کمترین آن با ۲۰/۳ هزار ریال به صنف سایر فعالیت‌های کسب و کار تعلق دارد. آنچه در این میان جلب توجه می‌کند آن است که بهره‌وری نیروی کار در تعاونی‌های مصرف در سال ۱۳۸۸ حدود ۱۰۱/۲ هزار ریال، در فروشگاه‌های زنجیره‌ای ۵۸/۷ هزار ریال و در خرده فروشی‌های سنتی ۳۷/۸ هزار ریال است. به طوری که بر این اساس می‌توان گفت که بالاترین بهره‌وری نیروی کار در بین واحدهای خرده‌فروشی (اعم از غیرسازمان یافته یا سازمان یافته) به تعاونی‌های مصرف تعلق دارد.</p> <p>در همین رابطه باید گفت که در سال ۱۳۸۸ بیش از ۶۷۳۱ باب تعاونی مصرف وجود داشته و همچنان که گفته شد آن‌ها نقش بسیار مؤثری در تامین و توزیع کالاهای مصرفی بین اعضای خود و جامعه به عهده دارند. برخی از آن‌ها که بسیار قدرتمند بوده و دارای اتحادیه نیز می‌باشند عبارتند از: تعاونی‌های مصرف کارکنان دو لت جمهوری اسلامی ایران (اسکاد)، تعاونی‌های مصرف کارگران (امکان)، تعاونی‌های مصرف فرهنگیان ایران، شرکت‌های تعاونیهای مصرف دانشجویان علوم دینی و کارکنان وابسته و تعاونی‌های مصرف محلی.</p>	
نکات کلیدی:	
<p>۱- به نظر می‌رسد از آنجایی که بهره‌وری نیروی کار در تعاونی‌های مصرف به دلایلی از قبیل کوتاه بودن کانال توزیع کالاهای مختلف اعم از مصرفی کم دوام و با دوام، پایین‌تر بودن هزینه‌های بالاسری و جانبی، کمتر بودن تعداد واسطه‌ها یا دلالتان در تامین و توزیع کالاها، عدم وجود هزینه‌های بازاریابی و غیره بالاتر از حتی فروشگاه‌های زنجیره‌ای می‌باشد ضرورت توجه به افزایش کمی و کیفی آن‌ها ضروری بوده و به نظر می‌رسد که ساماندهی آن‌ها از طریق اتحادیه‌های مربوطه با استفاده از ابزارها و روش‌های نوین توزیعی اعم از مدیریتی، برنامه‌ریزی، اطلاعاتی، فنی و غیره در این زمینه مفید خواهد بود.</p> <p>۲- در شرایط کنونی که بخش عمده‌ای از آن مربوط به بالارفتن بی‌رویه نرخ تورم و بدنبال آن سقوط درآمد واقعی مردم می‌باشد، بهره‌مندی از تعاونی‌های مصرف جهت تنظیم موثر بازار جهت توزیع کالاهای اساسی و ضروری مردم مثل گوشت، مرغ و غیره قابل توجه بوده و می‌توان از وجود آن‌ها با توجه به زمینه مثبت آن‌ها یعنی بالابودن بهره‌وری نیروی کار در این واحدها بیش از گذشته بهره برد.</p> <p>۳- علاوه بر این‌ها افزایش کمی و کیفی فروشگاه‌های زنجیره‌ای در قالب تعاونی‌های مصرف به مانند بسیاری از کشورهای جهان مثل امارات متحده عربی (نظیر فروشگاه‌های زنجیره‌ای جمیع با مالکیت بخش تعاون) در ایران قابل توجه بوده و می‌تواند مورد توجه سیاستگذاران و برنامه‌ریزان کشور قرار گیرد تا هم بتواند به توزیع مناسب‌تر کالا در شبکه توزیع کالا کمک کند و هم این که سهم تعاون در اقتصاد کشور را افزایش دهد.</p>	
تأیید رئیس مؤسسه:	تأیید رئیس گروه مشاوران: